

РЕШЕНИЕ

№ 37

гр. София, 24 март 2015 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, II наказателно отделение, в съдебно заседание на 26 януари, две хиляди и петнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Юрий Кръстев

ЧЛЕНОВЕ: Елена Авдева

Бисер Троянов

при участието на секретаря Кр. Павлова
и в присъствието на прокурора К. Иванов
изслуша докладваното от председателя (съдията) **Ю. Кръстев**
наказателно дело № 1583/2014 година.

Касационното производство е образувано по протест на Апелативна прокуратура София и жалба на гражданските ищци и частни обвинители В. П.Г. и М. К. Г. – Д., двете от гр. Ям., чрез техния повереник – адвокат В. С., против въззивно решение на Софийския апелативен съд, постановено по внохд № 272/2014 г. Сочи се, че съдебният акт е постановен в нарушение на закона и при допуснати съществени процесуални нарушения, а в жалбата че е и необоснован, като исканията са за отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане.

Представителят на Върховната касационна прокуратура поддържа протеста по изложените в него съображения и счита жалбата за основателна.

Подсъдимите и техните защитници изразяват становище, че протеста и жалбата са неоснователни поради което искат въззивното решение да бъде оставено в сила.

Върховният касационен съд в пределите на касационната проверка по чл. 347, ал. 1 НПК, за да се произнесе съобрази следното:

С решение № 196/28.05.2014 г., Софийският апелативен съд, наказателно отделение, 6-ти състав, е потвърдил присъда от 09.10.2012 г., постановена по нохд № 3967/2006 г., на Софийски градски съд, наказателно отделение, 3-ти състав, с която подс. О. Ан. А., П. Д. К., Д. Т. А., са били признати за невиновни и оправдани в извършено на 26.02.2000 г., в гр. София, престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 6, пр. 2 и 3, т.т. 7 и 9, вр. чл. 115, вр. чл. 20, ал. 2 НК и отхвърлени предявените граждански искиове.

По довода в жалбата за необоснованост на въззивният съдебен акт:

Поставените изрично въпроси за необосноваността на съдебния акт не могат да бъдат предмет на касационна проверка, тъй като такова основание не е включено в разпоредбите на чл. 348, ал. 1 НПК. Поради това няма никакво законно основание за обсъждане доводите на гражданските ищци и частни обвинители в тази насока.

По идентичните доводи в протеста и жалбата, за допуснати нарушения на закона и съществени процесуални нарушения:

Преди всичко следва са отбележи, както многократно е посочвал Върховният касационен съд /ВКС/, че касационната проверка не е аналогична по съдържание и резултат на въззивната такава. Касационният съд, за разлика от въззивният съд, не може да установява нови фактически положения и въз основа на тях да пререшава делото. От посочените правомощия в чл. 354 НПК произтича, че като последна висша инстанция следва да осъществява контрол върху процесуалната и материално-правната законосъобразност на оспорения съдебен акт.

Изхождайки от мястото на ВКС в пирамидата на съдебните органи, законодателят съвсем целенасочено е предявил по – високи изисквания към съдържанието на касационната жалба и касационния протест. Според чл. 351, ал. 1 НПК, те задължително трябва да съдържат изрично посочване на поне едно от указаните в чл. 348 НПК касационни основания, данните които го подкрепят, както и искането което се прави. От разпоредбата на чл. 351, ал. 4, т. 1 НПК непосредствено произтича, че касационните протести и жалби, чието съдържание не отговаря на посочените условия, изобщо не подлежат на разглеждане. Затова по принцип касационната проверка не е всеобхватна и служебна, а се ограничава в рамките на правната проблематика поставена писмено от жалбоподателя и от протестиращия прокурор, какъвто е случаят по настоящото дело. В интерес на правосъдието отклонения от този принцип са допустими само при установяване на грубо несъобразяване с процесуалната форма и на закона в рамките на фактическите констатации на въззивния съд, довели до накърняване на основани човешки права. Затова, както по принцип, така и по настоящето дело, касационната проверка не може да излиза извън рамките на доводите по касационните протест и жалба. На тази основа е изградено и правилото *reformatio in reus*, което най – общо казано не допуска след постановена присъда влошаване положението на подсъдимия при липсата на съответен протест.

В случая в протеста и жалбата са посочени две касационни основания – нарушение на закона и съществено нарушение на процесуалните правила. В подкрепа на основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК се възпроизвеждат фактите според версията на обвинението, която не е била възприета нито от първоинстанционният, нито от въззивният съдилища. На тази основа се поддържа по същество, че е следвало да бъде постановена осъдителна присъда. Такъв подход е недопустим, защото както бе посочено и по – горе, пред настоящата инстанция страните могат да поставят въпроса за точното прилагане на материалния закон само в рамките на фактическите положения установени от въззивния съд. След като последният е приел, че обвинението за предумишлено убийство не е доказано до изискваната от процесуалния закон степен на несъмненост, това негово заключение може да се проверява по касационен ред само в контекста на спазването на процесуалните правила.

Като страни в съдебната фаза на наказателния процес прокурорът и гражданските ищци и частни обвинители би могло да се

позовават, че правото им да участват в процеса на събиране и проверка на доказателствата е било ограничено. Такъв касационен довод обаче не е развит в протеста и жалбата. В пълна степен са били уважени исканията им за приобщаване на изгодни за обвинението доказателства и в тази насока не се развиват оплаквания.

Касаторите биха могли да поддържат, че атакуваният съдебен акт е постановен върху ненадлежно събрана доказателствена основа. В протеста и жалбата също няма такова твърдение. Редът за събиране и проверка на доказателствата е спазен. Не е било ограничено правото им в съдебните прения да предлагат свой анализ на доказателствените материали, въпреки че в наказателния процес той никога не може да е обвързващ за съда.

По настоящето дело единствените касационни доводи, които могат да бъдат свързани с основанието по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, се състоят в критика на начина, по който въззивният съд е формирал своето вътрешно убеждение относно правнорелевантните факти. В тази насока в протеста и жалбата се поставя въпросът за липсата на обективност, всестранност и пълнота в изследване на доказателствените материали, така както се изисква от принципите по чл. 14, ал. 1 НПК. На този въпрос следва да бъде даден отговор с настоящето касационно решение. Същевременно трябва да се има предвид, че по закон въззивната инстанция е последната обвързана с процесуалното задължение да се произнесе по фактите и обстоятелствата, включени в предмета на доказване. Настоящият съдебен състав не разполага с правомощието да установява нови положения, защото за разлика от предходните инстанции не провежда съдебно следствие и не оценява непосредствено доказателствените материали.

По делото първостепенна цел на обвинителната власт е била да представи пред съда такива убедителни доказателства, които да го доведат до несъмнен отговор на въпроса, кои са извършителите на убийството на Н. К. Г. Няма никакви основания настоящата инстанция да не се солидаризира с крайното заключение и на въззивния съдебен състав, че тази цел не е постигната.

Тезата на прокуратурата по внесения обвинителен акт и становището на частните обвинители е, че тримата подсъдими – О. А. А., Пл. Д. К. и Д. Т. А.-К., в съучастие като съизвършители, умишлено са умъртвили Н. К. Г. Естествено първият въпрос е дали обвинението е

представило преки доказателства за това. Категоричният отговор е отрицателен.

При приетите за установени и от въззивният съд фактически положения, които не подлежат на касационен контрол, с оглед ограничителните основания по чл. 348 НПК, материалният закон е приложен правилно. По своята същност всички възражения на прокуратурата и частните обвинители, се свеждат до оспорване обосноваването на въззивното решение във връзка с приетата фактическа обстановка. Достоверността на доказателствените материали обаче, не подлежи на преобсъждане в касационното производство. Тази инстанция следи само за правилното приложение на закона и не може да установява нови фактически положения. Затова процесуалният закон не предвижда необосноваването като касационно основание. В случая същественото е, че в хода на събиране, проверка и оценка на доказателствата, е спазен регламентираният процесуален ред. При това въззивната инстанция, при установяване на правнорелевантните факти, свързани с предмета на доказване в процеса и извършвайки своя собствена преценка на събраните доказателства, не ги е възприела превратно, в разрез с правилата на формалната логика. Изводите за невинността на подсъдимите в осъществяване от обективна и субективна страна на състава на посоченото престъпление са изградени след пълна и точна преценка на всички събрани по делото доказателства. Следователно, вътрешното й убеждение не се основава върху произволно възприети фактически положения, а на сериозен, задълбочен и самостоятелен анализ на събраните доказателства. Установените данни от доказателствените източници, правилно оценени и от тази съдебна инстанция, при спазване процесуалното изискване по чл. 303, ал. 2 НПК, законосъобразно са я мотивирали да приеме, че не е осъществен от тези подсъдими състава на посоченото престъпление. Противоречията между данните в доказателствените средства са били обсъдени подробно и задълбочено в мотивите съобразно предписанията на чл. 339, ал. 2 НПК, като действителното

съдържание на нито едно доказателство не е тълкувано превратно. Точно е посочено кои се кредитират изцяло, кои частично, на кои не се дава вяра и защо и на кои от тях се изгражда извода за невинността на подсъдимите. След като са били спазени всички процесуални гаранции на страните, няма никакво основание за контролиране по касационен ред на вътрешното убеждение на въззивния съд при вземане на решения от съществуващото на делото. В случая то е изградено на основата на обективно, всестранично и пълно изследване на всички обстоятелства, като противоречивите данни от доказателствените средства са били подложени на сериозен и задълбочен анализ. Достоверността им е била преценявана на базата на вътрешната им логичност, взаимната обвързаност и съпоставяне помежду си. При така установените факти и обстоятелства от въззивния съд, относими към предмета на доказване, изводите че липсват годни както преки, така и косвени доказателствени материали, подкрепящи тезата на обвинението, че тримата подсъдими са извършили престъплението, за което им е било предявено обвинение, са напълно законосъобразни.

Посочените в касационната жалба възражения във връзка с този направен довод, идентични с релевантите пред въззивния съд, са стояли на неговото внимание. Същият в мотивите си подробно се е занимал с твърденията за наличието на доказателства, доказващи вината на подсъдимите, за незаконосъобразността на оправдаването им, като е изложил убедителни съображения, защо ги отхвърля, за достоверността на данните от доказателствените средства. Изложените в тази връзка мотиви са подробни, основаващи се на установените и приети данни по делото от събраните доказателства, поради което се споделят и от настоящата инстанция. При съвкупната им оценка, не са допуснати логически грешки. Съдът прецизно е анализирал свидетелските показания, обясненията на подс. А. и К., експертните заключения и приложените писмени доказателства и подробно е обосновал съображенията си въз основа на които е дал вяра на показанията на част от свидетелите и на обясненията на подсъдимите. Не е допуснато превратно тълкуване на нито едно от тях. Точен е извода, че липсват категорични и логически свързани доказателствени

материали, за да бъде несъмнено установено, кой е умъртвил пострадалата Н. Г. и че това е сторено от подс. А., К. и А.

Настоящата инстанция намира за неоснователни залегналите в протеста и жалбата на частните обвинители и граждански ищци възражения, че въззивният съд е игнорирал някои доказателствени източници, некоректно е интерпретирал други, а като цяло доказателствените материали не са били обсъдени задълбочено в тяхната съвкупност.

Законосъобразно въззивният съд е заключил, че по делото поначало липсват преки доказателства, а косвените са крайно недостатъчни и не позволяват да се направи несъмнен извод, според изискванията на чл. 303 НПК, че именно тримата подсъдими са извършители на деянието.

В тази връзка, внимателно и задълбочено са били обсъдени и анализирани обясненията на подс. А. и К., отчитайки се двойката им природа – като доказателствено средство и средство за защита, съпоставени са с данните от останалите доказателствени материали. Правилно е било прието, че обясненията на подс. А. са логични и последователни, подкрепящи се от писмени доказателства и показания на свидетели – А., Н., Х., Ч., Т., Т., контактували с подсъдимия и много други, и че не се опровергават от други доказателствени материали. Точен е и изводът, че показанията на близки на пострадалата не се отнасят до конкретни факти, а представляват предположения, основани на слухове, недомлъвки, лични изводи въз основа на проведени разговори, които не разкриват обективни данни, а въз основа на тях правят вероятно заключение, че именно подс. А. е в основата на извършеното престъпление. За да може тези показания да бъдат противопоставени на обясненията на подс. А., информацията която се съдържа в тях следва да е сигурна, да дава сведения за конкретни факти, а не да е вероятна и хипотетична, както правилно е посочил и въззивният съд в мотивите си.

Оценявайки критично обясненията на подс. К., правилно е било прието, че те са последователни във времето, подкрепят се от разпечатките на проведени телефонни разговори – по отношение срещата с Н. К., в голяма част от времето си също е бил с трети лица – св. Ан. и А. Обсъдени са били и показанията на свидетелите Н. и Ел. В., обяснявайки логично причините за своето объркване, възприето от

предходния съд. Не са били подминати без внимание и показанията на св. И. Н., за направено извънпроцесуално признание на този подсъдим /К./, за участие в убийството на пострадалата Г., които законосъобразно са били приети за недостоверни и необективни с оглед данните от СРС, положението му на затворник и опитите му да смекчи затворническото си битие. Законосъобразно е било заключено, че тези показания са изцяло базирани на вестникарски публикации, като свидетелят обръква датите на престоя си с подсъдимия в една килия и сочи невъзможни да са се случили обстоятелства. В тази връзка, с подробно изложени съображения, правилно са отхвърлени и твърденията на прокуратурата, че св. Н. нямало как да знае подробности за случая. За тези изводи не са без значение и обстоятелствата, че този свидетел изначало е лично заинтересуван, зависим от прокуратурата с оглед облекчаване на собственото му положение като лишен от свобода, че същият е многократно осъждан, включително за престъпления против правосъдието, което изцяло разколебава чистотата и безкористността на намеренията му да помогне за изясняване на истината.

Верни са разсъжденията на въззивният съд, след обсъждане на показанията на св. Н. К., К. и С., досежно бившия главен прокурор Н. Ф., че следва да се придържа към обвиненията предявени с обвинителния акт касаещи А., К. и А., като принципно обстоятелството дали има и друго лице, което няма такова процесуално качество, е извършител на убийството, следва да бъде установено от органите на досъдебното производство в съответствие с изискванията на НПК.

Неоснователно е и оплакването, че не е отдадено достатъчно внимание на намерената угарка от цигара в коридора под закачалката с ДНК на подс. К. В тази връзка са изложени подробни и убедителни съображения от съда за невъзможността тази угарка категорично да бъде свързана с времето на убийството на пострадалата. От една страна безспорно е, че този подсъдим е извършил ремонта и посещавал жилището ѝ след него, а от друга – липсват обективни способности за установяване времето на оставяне на угарката и от тук невъзможността тя да бъде категорично свързана с времето на убийството. Действително съществуват множество предположения и хипотези, но и настоящата инстанция счита, че най – невероятната е угарката да е попаднала в апартамента в деня на извършване на престъплението. Това е така защото след извършване на деянието, жилището е било почистено перфектно, като са липсвали каквито и да било следи. Не би могло да се предположи, че при такова старание за заличаване на следите, е била

проявена такава драстична небрежност, че да бъде оставен фас с ДНК на един от извършителите. Изложените съображения се възприемат изцяло и от настоящата инстанция и не се нуждаят от подробно преповтаряне.

Въззивният съд е обсъдил внимателно и подробно и показанията на св. В. и Б. Същите са били анализирани прецизно и коректно – стр. 47 от мотивите и всяко искане за друга оценка, би се явила произволна и в разрез с правилата за правилен анализ на доказателствените източници, защото биха били оценени изолирано, а не в съвкупност с останалите доказателствени материали.

Основателни са разсъжденията отнасящи се до изчезването на адвокатската чанта и документацията в нея след смъртта на Н. Г. Въз основа на това обстоятелство не могат да бъдат направени каквито и да било сигурни изводи. Липсват и убедителни доказателства относно изчезването ѝ, за да се направят несъмнени изводи, които да ползват обвинителната теза. Налице са само догадки и съмнения, които не могат да обосноват наказателна отговорност за когото и да било.

Задълбочени и прецизни са изводите във връзка с намерения памучен потник, който е основното доказателство мотивирало прокуратурата да приеме, че подс. А. е съпричастен към убийството на Н. Г. Извършеното на 29.02.2000 г. претърсване и изземване в дома на този подсъдим в частта, с която е иззето това вещественно доказателство е в разрез с правилата на процесуалния закон – чл. 136, ал. 1 НПК, в сила към тази дата. От данните по делото се установява, че откриването му е станало от неустановено лице, в отсъствие на следователя, на двете поемни лица и на св. Ав. – пълнолетно лице от семейството на подсъдимия. Намирането е станало след приключване на това следствено действие и изготвяне на протокола за него. При това положение намереното вещественно доказателство не може да послужи като годна основа за каквито и да било изводи, тъй като е било събрано в нарушение на процесуалните изисквания. Ето защо, правилно е било прието, че намереният потник от неустановено лице, в отсъствие на всички лица, които са посочени в закона, като задължителни участници в действията по претърсване и изземване, води до извода за манипулиране на вещественото доказателство и невъзможността то да служи за обосноваване на изводи относно фактите по делото. Не е без значение и факта, че то не е било изследвано незабавно, а по неизвестни причини са назначени експертни изследвания повече от една година от намирането му. През този период е бил съхраняван в разрез с

изискванията на НПК, като отсъстват доказателства да е бил предаден и съхраняван по надлежния ред. Освен това, видно от доказателствените материали при самото предаване на потника за експертно изследване, заедно с него е бил предадени и стърготини от мазилка, които са липсвали в запечатания плик съпровождащ същия протокол за претърсване и изземвани, а след това са били предадени от следователя на експертите в незапечатан плик. Също така следва да се отбележи, че заключението на експертите сочи, че изследваната кръв иззета от предната част на потника е в изключително лошо състояние, поради условията съхранение, че те са успели да изолират само един маркер, което им е позволило да приемат, че има 93.7802% вероятност генотипа на изследваната кръв да е от Н. Г., т. е. 6 от 10 лица от българската популация могат да имат този маркер в своята кръв, което сочи на възможност към 2 000 г., около и над 400 000 български граждани да са оставили своята кръв по намерения в дома на подс. А. мъжки потник. В подкрепа на горните изводи не е без значение и обстоятелството, че при защитата на експертното заключение в съдебно заседание вещите лица изрично са подчертали, че не са заявявали, че тази кръв принадлежи със сигурност на пострадалата Г., тъй като за такова заключение е необходимо съвпадение на 10 маркера за европейския генотип, което е невъзможно по причини свързани с качеството на изследвания кръвен продукт.

По делото има събрани преки доказателства, че подс. А. не е бил в гр. С. по време на извършване на убийството. Освен неговите обяснения са налице и показанията на св. Н., Г., Д. А., П., Т., Л. и Л., които са били подробно обсъдени и кредитирани от въззивният съд. В тази връзка правилно не е дадена вяра на показанията на св. Б., като опровергани от посочените гласни доказателствени средства, неподкрепени от други доказателства, а и в пред вид категоричното установено обстоятелство, че поради противоречия в съвместния бизнес с подс. А. и св. Хр. след 2002 г., той е бил с тях в лоши отношения.

Отделено е било и нужното внимание на проведените телефонни разговори, като сведенията са били прецизно анализирани – л. 51 – 52 от мотивите, поради което възражението, че не са били обсъдени и взети в пред вид правилно всички обстоятелства свързани с проведените от пострадалата телефонни разговори, показанията на свидетелката Г., експертното заключение по медицинската експертиза, включително и за часа на убийството е неоснователно.

Не са били пренебрегнати и показанията на близките на пострадалата – св. В. Г., К. Г., М. Г. – Д. и Г. Д. Всички обстоятелства от значение за предмета на доказване, за които са дали информация са били отчетени от съдилищата. Правилно е било подчертано, Н. Г. не е споделяла с роднините си всички свои преживявания и проблеми, а и се е откъснала от тях в месеците преди убийството, което не е позволило те да имат пълна и точна представа за всички, което се случва с нея.

Неоснователно е и възражението за некредитирането на резултатите от полифизиографско изследване. В тази връзка на л. 55 – 57 от мотивите са изложени подробни и убедителни съображения във връзка с този довод. Настоящата инстанция се солидаризира с тях, както и с направения извод, че полиграфските изследвания, които не се записват със звукозапис или видеозапис, не се документират надлежно, не са регламентирани по законов начин и се извършват от служители на МВР, които се позовават на непроверени факти при беседите и анализа на информацията, прави невъзможно ползването им дори като косвена улика за целите на наказателния процес и нямат никаква доказателствена стойност.

Второинстанционният съд е извършил всестранин и задълбочен анализ на всички събрани доказателства и е направил еднозначен извод, че подсъдимите не са автори на това престъпление. Осъдителна присъда може да се постанови и на база само на косвени доказателства при положение, че след цялостното им и задълбочено обсъждане, съдът стигне до единствено възможен извод за виновността на подсъдимите. В случая, са налице обяснения на подсъдими, свидетелски показания, на които основателно им е била дадена пълна вяра и на които е направен изключително подробен и задълбочен анализ от този съд, съпоставени са помежду си и с останалите събрани доказателства, вследствие на което е стигнато до законосъобразния извод, че същите са последователни и непротиворечиви и изцяло опровергават обвинителната теза.

И настоящата инстанция счита, че всички събрани доказателства в съвкупност, водят до единствения възможен извод, за невинността на подсъдимите, като изключват

останали възможни версии, поради което този извод не буди никакво съмнение.

Прокурорът и частното обвинение предлагат друга интерпретация на доказателствените източници, но такава според касационната инстанция е недопустима, тъй като би била в разрез с всички процесуални изисквания за анализа и оценката на доказателствата. Релевантните фактически обстоятелства са вярно интерпретирани, задълженията на съда по установяване на обективната истина са изпълнени отговорно и картината на деянието е разкрита в обем необходими и достатъчен за правилното решаване на делото. Проверени са били изчерпателно всички доказателствени материали, оценени са били правилно, като констатациите са изведени от безспорно доказаните факти по делото.

Съставът на Върховния касационен съд изцяло възприема изводите на въззивния съд, относно потвърждаване на оправдателната присъда. Счита, че мотивите на тази съдебна инстанция в нейна подкрепа, представляват подробен и изчерпателен анализ на всички събрани доказателства и същевременно излагачи ясни правни съображения по всеки от инкриминираните факти.

Касационната проверка за точното прилагане на наказателния закон се осъществява в границите на установените от въззивния съд фактически положения. В тези параметри правилно е било прието, че не е установено по несъмнен начин, че подсъдимите са извършили престъплението по чл. 116, ал. 1, т. пр. 2 и 3, т. 7 и 9, вр. чл. 115, вр. чл. 20, ал. 2 НК. Затова, няма никакво основание за уважаване искането по протеста и касационната жалба, за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, Върховният касационен съд, 2 наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 196/28.05.2014 г., постановено по внохд № 272/2014 г., на

Софийския апелативен съд, наказателно отделение, 6-ти състав.

Председател:

Членове: